

Mutfak Dolabı Kapak Modellerinde Kullanıcı Tercihleri: Banaz İlçesi Örneği

Consumer Preferences for Kitchen Cabinet Door Models: The Case of Banaz District

Abdurrahman KARAMAN¹, Şahser GÜVEN², Mehmet Nuri YILDIRIM²

Özet

Bu çalışmanın amacı mutfaklarda kullanılan dolap kapaklarına yönelik Banaz, Uşak kullanıcılarının tercihini belirlemektir. Bu çalışmada veriler, yüz-yüze anket uygulama şeklinde elde edilmiştir. Sonuçlara göre; ailelerin mutfak dolap kapak modelleri arasında en çok suntalam/MDFlam kapak, profil kapak, highgloss ve ahşap kaplama kapak, en az ise diğer, ahşap masif kapak, laminat kapak, membran ve akrilik kapak tercih ettikleri görülmektedir. Mutfak dolap kapaklarından ahşap masif kapak, suntalam/MDFlam kapak, membran kapak, ve ahşap kaplama kapağı ekonomik olması; diğer, ahşap kaplama kapak, profil kapak ve laminat kapağı ekolojik olması; akrilik kapak, suntalam/MDFlam kapak, highgloss kapak, laminat kapak ve ahşap masif kapağı mekaniksel (darbe, aşınma ve çizilmeye vb) etkilere karşı dayanıklı olması; akrilik kapak, laminat kapak, suntalam/MDFlam kapak, highgloss kapak, ahşap masif kapak ve membran kapağı fiziksel (su alma, rutubet, sıcaklığa vb) etkilere karşı dayanıklı olması nedeniyle tercih ettikleri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mutfak dolabı, kapak talebi, mutfak talebi, tüketici talebi.

Abstract

The purpose of this study is to determine the consumer preferences for kitchen cabinet door models in Banaz, Uşak of Turkey. Face-to-face surveys were carried out with the consumers for data collection. Surveys indicated that the families preferred the most particleboard/MDFlam door, profile door, high gloss and wooden door. The consumers' preference was the lowest towards other wooden massive door, laminate door, membrane and acrylic door for kitchen cabinet door model. Of these models, wooden door, particleboard/MDF lam door, membrane and veneer door materials appeared to be preferred by the customer for the cost while the other veneer door, profile door laminate door materials were preferred for ecological reasons. The acrylic door, particleboard/MDFlam door, high gloss door, laminate and wooden door were the choices due to their resistance to the mechanical effects (impact, abrasion and stretch, etc.) whereas acrylic door, laminate door, particleboard/MDFlam door, high gloss door, wooden and membrane door are preferred for their resistance to the physical effects (water absorption, humidity, temperature, etc.).

Keywords: Kitchen cabinet, door model, kitchendemand, consumers'demand.

Received: 01 March 2017, Revised: 19 April 2017, Accepted: 16 June 2017

Address: ¹ Uşak Üniversitesi, Banaz Meslek Yüksekokulu, Uşak.

E-mail: abdurrahman.karaman@usak.edu.tr

² Karabük Üniversitesi, Safranbolu Meslek Yüksekokulu, Karabük.

1. Giriş

Konut; iletişim, etkileşim, mekân, zaman ve anlamın örgütlü bir örüntüsüdür. Bir yandan ait olduğu kültür ya da etnik bir grubun yaşam biçimini, davranış kurallarını, çevresel tercihlerini, imgelerini, zaman ve mekân sınıflandırılmasını yansıtırken, öte yandan kullanıcısının özünü ilgili imgelerini, böylece tasarım ve donatımı ile bireyin kişilik ve ayrıcalığını yansıtmaktadır (Gür ve Geçkin, 1996). Bu alandaki araştırmalarda, konutun aktif yaşama bölümlerini oluşturan yaşama ve servis mekânlarının sık aralıklarla ve en yoğun kullanıma sahip olduğunu göstermiş ve bu mekânların önem derecelenmesinde mutfakların ilk sıralarda yer aldığı belirtilmiştir (Yıldırım 1999).

Mutfağın, konut içerisinde başlıca çalışma alanlarından biri olması, aile üyelerini bir araya getirmesi, yaşamın devamlılığını sağlaması bakımından önemli işlevleri vardır (Gönen ve ark., 1990). Dolayısıyla mutfak, mobilya tasarımlarında en çok önem verilen mekânların başında gelmektedir.

Bu kapsamda mutfakta, kullanıcı tercihleri doğrultusunda istenilen detayların irdelenmesi, kullanıcının memnuniyeti, kullanıcının fizyolojik-psikolojik ihtiyaçlarının yanı sıra kullanıcının alışkanlıklarının belirlenmesi, estetik ve fonksiyonel tasarımlar için büyük önem taşımaktadır (Efendioğlu, 2001). Ülkemizde farklı sosyo-ekonomik düzeylere sahip kişilerin mutfak tasarımları üzerine birçok araştırma yapılmıştır (Karaman ve ark., 2016; İmamoğlu, 1986; Kalınkara, 1990; Sözer, 1990; Zorlu, 1996; Yıldırım, 1999; İlçe, 2001; Balikhani, 2005; Yeşilkavak, 2007; Atılgan ve ark., 2012; Tavşan ve Küçük, 2013; Ersoy, 2014). Mutfak tasarımlarından olan dolap kapaklarının, etkisinde kaldığı fiziksel, mekanik etkileri ile estetik, moda ve teknolojinin etkileri dikkate alınarak tüketici tercihlerinin belirlenmesi zorunluluk arz etmektedir. Bu kapsamda çalışmada, Uşak İli Banaz ilçe merkezinde, farklı sosyo-demografik özelliklere sahip kullanıcıların kullandıkları mutfak dolap kapak modellerinin ve bunları tercih etmelerine etki eden faktörlerin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

1.1. Mutfak Dolap Kapak Modelleri ve Özellikleri

Mutfak dolaplarının estetik açıdan en önemli elemanları olan kapaklar çok çeşitli renk, desen ve biçimde olup, değişik malzemeler kullanılarak hazırlanır (Yıldırım 1999; Phipps 1996). Bu kapak tipleri hakkında genel bilgiler aşağıda açıklanmıştır.

Profil kapak; lif levha plakalardan çekilen ve yüzeyi 40 mikron kalınlığında PVC folyo ile kaplanan profillerdir. Çeşitli renk, desen ve kesitteki bu profillerden kapak çerçevesi yapıldıktan sonra çerçeve içerisine MDF lam veya Yongalam yerleştirilerek elde edilen

kapaklardır (Anonim, 2017a). *Yongalam/MDFlam* kapak; malzeme fiyatının uygun olmasının yanı sıra, işçiliğinin de kolay yapılabilmesinden dolayı, ekonomik ve mutfaklarda tercih edilen kapaklardır. Bu kapak seçeneğinde, kapak kenarları düz ve yüzeye aynı renkli, PVC masif yapıştırılmasıyla hazırlanmaktadır. Dış etkenlerden zarar görme olasılığı düşük, ancak çizildiği takdirde tamiri mümkün değildir (Anonim, 2017b). Mutfak dolap kapaklarından *Lake Boya* kapak; MDF malzeme üzerine, renk kartelâsı dışında istenilen renklerde boya işlemi ile oluşturulmaktadır. Bu kapaklar, boya işçiliği nedeni ile diğer kapak türlerine göre daha pahalıdır. Bu kapak seçeneğinde, kapak kenarları yüzeye aynı renkte boyanmaktadır. Dış etkenlerden zarar görme olasılığı düşük ve çizildiği takdirde tamiri mümkündür (Anonim, 2017b). *Membran* kapak; mobilya endüstrisinde Balon Pres olarak da bilinmektedir. *Membran* kapak, bir yüzü melamin kâğıdı ile kaplanmış MDFlam yüzeyine PVC folyonun, vakum pres yöntemiyle kaplanması sonucu hazırlanmaktadır. Bu kapak türü sağlıklı, uzun ömürlü, istenilen renk ve desende üretilmekte ve neme karşı gösterdiği üstün performans nedeniyle de tercih edilen kapak türüdür (Anonim, 2017c). *Akrilik* kapak; ham MDF levhanın üzerine, akrilik parlak folyonun lamine edilmesiyle yapılmaktadır. Akrilik kapaklar sağlıklı, parlak bir yüzeye sahip, uzun ömürlü ve neme karşı dayanıklı olması bakımından daha çok tercih edilen bir kapak türüdür (Anonim, 2017c). *Laminat* kapak; reçine emme yeteneği olan kâğıtların melamin formaldehit ve fenol formaldehit reçineleriyle emprenye edildikten sonra, sıcaklık ve basınç etkisiyle preslenerek edilen yüzey kaplama malzemelerin, MDF veya Yonga levha üzerine sıcak pres altında sıkılarak yapılan kapaklardır. Bu kapaklar, kullanım yerinde sağlıklı, ısı, rutubet ve mekanik darbelere karşı dayanıklı avantajlara sahiptir (Anonim, 2017d). *Ahşap Kaplama* kapak; yüksek sıcaklık ve basınç altında tabakalı (MDF-Yonga Levha) malzeme yüzeylerine ahşap kaplamaların preslenerek elde edilen levhalardır. Bu kapak türü, fiziksel ve mekanik etkilere karşı dayanıklı, sağlıklı ve organik olması nedeniyle tüketiciler tarafından tercih edilmektedir. *Ahşap Masif* kapak; ahşap malzemenin kullanım yerine uygun olarak kurutulup, ahşap işleme makinelerinde işlenerek ve yüzeyine üst yüzey işlemleri uygulanması ile elde edilen kapaklardır. Bu kapak türü, organik, uzun ömürlü, mekanik darbelere karşı dayanıklı ve olası darbelere karşı müdahale edilebilir özellikte olması nedeniyle tercih edilen bir kapak türüdür (Anonim, 2017g). *High Gloss* kapak; ahşap kompozit levha yüzeylerine 0,30 mm kalınlığa sahip PVC yüzeyler yapıştırılarak üretilmektedir (Anonim, 2017f).

Günümüz piyasasında yoğun rekabetin gittikçe arttığı ve ürünler arasındaki fonksiyonel farkların her geçen gün azaldığı bir durum yaşanmaktadır (Keskin ve Yıldız, 2010). Böyle bir ortamda, kullanıcıların istek ve gereksinimlerini iyi bir şekilde

gözlemlemek ve böylelikle kullanıcıların gözünde değer kazanabilmek için (Gürbüz ve Doğan, 2013) tercih edilebilir mutfak dolap kapakları üreten üreticilerin, değişik sosyo-ekonomik düzeye sahip kullanıcıların tercihlerini göz önünde bulundurması büyük önem taşımaktadır.

2. Materyal ve Yöntem

Mutfak dolap kapak modellerine göre kullanıcıların beklentilerini etkileyen faktörleri tespit edebilmek amacıyla bu çalışma nicel araştırma yöntemine göre düzenlenmiştir. Araştırmada yüz yüze anket tekniği kullanılmış olup söz konusu anket iki bölümden oluşturulmuştur. Birinci bölümde; katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek için (cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, medeni durum, meslek, aylık gelir, mülkiyet durumu ve konut yaşı) sekiz soruya yer verilmiştir. Araştırmanın ikinci bölümünde ise katılımcıların hangi mutfak dolap kapaklarını tercih ettiklerini belirlemek için Atılğan (2012), tarafından yapılmış olan “Konut Mutfak Dolaplarında Tercih Edilen Kapak Modelleri: Artvin İli Örneği” adlı çalışmada kullanılan ölçek kullanılmıştır. Söz konusu ölçek 20 maddeden oluşmakta olup maddeler yaygın olan 5’li Likert ölçeği (1: Hiç katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Tamamen katılıyorum) biçiminde tasarlanmıştır. Oluşturulan anket formu aracılığı ile yüz yüze anket tekniği Uşak ili Banaz ilçe merkezinde ikamet eden kişilere uygulanmıştır.

2016 yılı Haziran-Eylül ayları arasında yapılan alan çalışmasında basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örneklem büyüklüğünü hesaplamak için ise Gürleyen (2005)’in yılında yapmış olduğu çalışmada kullandığı formülden yararlanmıştır.

$$n = \frac{N.Z^2.P.Q}{N.D^2 + Z^2.P.Q} \quad (1)$$

n= Örneklem birim sayısı

Z= Güvenirlilik katsayısı (%95 güven düzeyi için 1.96 alınmıştır)

P=Ölçmek istenilen özelliğin toplumda bulunma olasılığı (bu değer %97 alınmıştır)

Q=1-P Aranan özelliğin ana kütlede bulunma olasılığı.

N= Örneklem büyüklüğü

D= Örneklem hatası (Bu çalışmada örneklem hatası %3 alınmıştır)

Yukarıdaki formüle göre örneklem büyüklüğü 82 olarak hesaplanmış olup, söz konusu çalışmada 196 kişi üzerinde anket tekniği uygulanmıştır. Anketler her haneden bir kişiye yapıldığından dolayı ana kütle Banaz ilçe merkezindeki konut sayılarına göre belirlenmiştir. Banaz Belediyesi Su İşleri Müdürlüğünden edinilen veriler ile ana kütle sayısının 8178 olduğu belirlenmiştir.

2.1. Veri Analizi

Araştırmada elde edilen veriler MS Excel ortamında işlendikten sonra SPSS paket programı yardımıyla istatistiksel analizleri yapılmıştır. Bulguların istatistiksel olarak ifadesi frekanslar-yüzde oranlar şeklinde verilmiştir.

3. Bulgular

Kullanıcıların cinsiyet frekans dağılımında erkek ve kadın dağılımın eşit olduğu, yaş frekansına bakıldığında en yüksek katılımın 25-34 yaşlar arası grupta, en az katılımın ise 55 yaş ve üzere grupta olduğu görülmektedir. Kullanıcıların medeni durumu incelendiğinde en yüksek katılımı evli grubunu teşkil etmektedir. Kullanıcıların aylık gelirinin 2700 TL ve altı gelire sahip olduğu görülmektedir. Ankete katılan tüketici grubunun büyük bir kısmını işçi ve memur olan kişiler oluşturmaktadır. Konut mülkiyet durumlarına bakıldığında ev sahibi kullanıcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Konut yaşı olarak değerlendirildiğinde ise konutların büyük bir kısmı 15 yıl ve altındadır (Çizelge 1).

Çizelge 1. Kullanıcıların demografik özelliklerine göre frekans analizi

Cinsiyet	f	%	Toplam Aylık Gelir Durumu	F	%
Erkek	100	51.0	1300 TL'den az	50	25.5
Kadın	96	49.0	1301-2000 TL	42	21.4
Yaş	f	%	2001-2700 TL	31	15.8
18-24	35	17.9	2701-3400 TL	45	23.0
25-34	61	31.1	3401 TL ve üzeri	28	14.3
35-44	59	30.1	Meslek	f	%
45-54	34	17.3	İşçi	36	18.4
55 ve üzeri	7	3.6	Memur	88	44.9
Eğitim Durumu	f	%	Emekli	6	3.1
Okur-Yazar Değil	3	1.5	Ev Hanımı	18	9.2
İlköğretim	31	15.8	Esnaf	17	8.7
Lise	38	19.4	Diğer	31	15.8
Önlisans	39	19.9	Mülkiyet Durumu	f	%
Lisans	74	37.8	Kendi Evim	121	61.7
Yüksek Lisans	9	4.6	Kiracı	75	38.3
Doktora	2	1.0	Konut Yaşı	f	%
Medeni Durumu	f	%	0-5 Yıl	53	27.0
Bekar	52	26.5	5-10 Yıl	50	25.5
Evli	137	69.9	10-15 Yıl	45	23.0
Dul	7	3.6	15 Yıl üstü	48	24.5

Kullanıcıların en çok kullandıkları kapak modeli Yongalam/MDFlam kapak, en az kullanılan kapak modeli ise ahşap masif kapak ve diğer kapak (cam, plastik) modeli olduğu görülmektedir (Çizelge 2).

Çizelge 2. Kapak modelleri dağılımı

Kapak Modelleri%			Kapak Modelleri%		
1	Profil Kapak	37 18.9	6	Laminat Kapak	10 5.1
2	Yongalam/MDFlam Kapak	53 27.0	7	High Gloss Kapak	23 11.7
3	Membran Kapak	13 6.6	8	Ahşap Masif Kapak	7 3.6
4	Ahşap Kaplama Kapak	21 10.7	9	Akrilik Kapak	1 6.6
5	Lake Boya Kapak	15 7.7	10	Diğer (cam, plastik vb.)	4 2.1

Aylık geliri 2001-2700 TL arasında olan kullanıcıların en çok akrilik kapak modelini kullandığı, ahşap masif kapak modelini ise kullanmadıkları görülmektedir. Aylık geliri 2701-3400 TL arasında olan kullanıcıların en çok ahşap masif kapak, en az ise lake boya kapak modelini kullandığı tespit edilmiştir. Aylık geliri 3401TL ve üzeri olan kullanıcıların ise en çok lake boya kapak modelini kullandıkları görülmektedir (Çizelge 3).

Çizelge 3. Toplam aylık gelire göre kapak modeli dağılımı

Kapak Modeli	Toplam Aylık Gelir (TL)										
	G1	%	G2	%	G3	%	G4	%	G5	%	Toplam
Profil Kapak	19	51.4	8	21.6	3	8.1	3	8.1	4	10.8	37
Yongalam/MDFlam Kapak	11	20.8	15	28.3	9	17	12	22.6	5	9.4	53
Membran Kapak	2	15.4	2	15.4	3	23.1	4	30.8	2	15.3	13
Ahşap Kaplama Kapak	7	33.3	1	4.8	3	14.3	7	33.3	3	14.2	21
Lake Boya Kapak	1	6.7	3	20	2	13.3	4	26.7	5	33.3	15
Laminat Kapak	2	20	3	30	2	29	2	20	1	10	10
High Gloss Kapak	4	17.4	6	26.1	4	17.4	7	30.4	2	8.7	23
Ahşap Masif Kapak	1	14.3	1	14.3	0	0	4	57.1	1	14.2	7
Akrilik Kapak	2	15.4	2	15.1	4	30.8	2	15.4	3	23	13
Diğer (cam, plastik vb.)	1	25	1	25	1	25	0	0	1	25	4

G1: 1300 TL'den az, G2: 1301-2000 TL, G3: 2001-2700 TL, G4: 2701-3400 TL, G5:3401 TL'den fazla

Ankete katılan ailelerin oturdukları konut yaşlarına bağlı olarak kullandıkları mutfak dolap kapak modelleri; konut yaşı 0-5 olan kullanıcıların çoğunlukla akrilik kapak, highgloss kapak ve membran kapak modelini, konut yaşı 5-10 olan kullanıcıların laminat kapak, profil kapak, membran kapak ve highgloss kapak modelini, konut yaşı 10-15 olan kullanıcıların membran kapak, lake boya kapak, laminat kapak ve ahşap masif kapak modelini, konut yaşı 15 yıl üstü olan kullanıcıların ise ahşap kaplama kapak, Yongalam/MDFlam kapak ve lake boya kapak modelini kullandıkları görülmektedir (Çizelge 4).

Çizelge 4. Konut yaşlarına göre mutfak kapak modellerin dağılımı

Kapak Modeli	Konut Yaşı (Yıl)								Toplam
	0-5	%	5-10	%	10-15	%	15<	%	
Profil Kapak	9	24.3	12	32.4	8	21.6	8	21.6	37
Yongalam/MDFlam Kapak	11	20.8	11	20.8	13	24.5	18	34	53
Membran Kapak	4	30.8	4	30.8	5	38.3	0	.0	13
Ahşap Kaplama Kapak	3	14.3	4	19	5	23.8	9	42.9	21
Lake Boya Kapak	3	20	3	20	5	33.3	4	26.7	15
Laminat Kapak	2	20	5	50	3	30	0	0	10
High Gloss Kapak	9	39.1	7	30.4	2	8.7	5	21.7	23
Ahşap Masif Kapak	2	28.6	2	28.6	2	28.6	1	14.3	7
Akrilik Kapak	9	69.2	0	0	2	15.4	2	15.4	13
Diğer (cam, plastik vb.)	1	25	2	50	0	0	1	25	4

Ahşap masif kapak, Yongalam/MDFlam kapak ve membran kapak kullananların yarısından fazlası “dolap kapak modelinin ekonomik bir malzemedir” ibaresine katılmakta; bu durumun tersine highgloss kapak, laminat kapak ve ahşap kaplama kapak kullanan kullanıcıların çoğunluğu belirtilen ibareye katılmamaktadırlar (Çizelge 5).

Çizelge 5. Kapak modelin ekonomik olması nedeniyle tercih edilmesi

Kapak Modeli	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%
Profil Kapak	14	37	7	18	17	45
Yongalam/MDFlam Kapak	11	19	7	12	39	68
Membran Kapak	3	30	1	10	6	60
Ahşap Kaplama Kapak	8	40	2	10	10	50
Lake BoyaKapak	6	35	3	18	8	47
Laminat Kapak	4	40	3	30	3	30
High Gloss Kapak	10	42	6	25	8	33
Ahşap Masif Kapak	2	29	0	0	5	71
Akrilik Kapak	4	31	3	23	6	46
Diğer (cam, plastik vb.)	2	50	1	25	1	25

Çizelge 6 incelendiğinde; kullanıcıların “tezgâhım ekolojik bir malzemedir” cümlesine katılım düzeyleri görülmektedir. Genel olarak ahşap masif kapak kullanan kullanıcıların çoğunluğu ve Yongalam/MDFlam kapak kullanan kullanıcıların yarısından fazlası, belirtilen ibareye katılmadıklarını belirtmektedirler.

Çizelge 6. Kapak modelin ekolojik olması nedeniyle tercih edilmesi

KapakModeli	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%
Profil Kapak	17	46	5	14	15	41
Yongalam/MDFlam Kapak	27	51	6	11	20	38
Membran Kapak	4	31	4	31	5	38
Ahşap Kaplama Kapak	8	38	4	19	9	43
Lake BoyaKapak	7	47	3	20	5	33
Laminat Kapak	4	40	2	20	4	40
High Gloss Kapak	8	35	6	26	9	39
Ahşap Masif Kapak	5	71	1	14	1	14
Akrilik Kapak	2	15	6	46	5	38
Diğer (cam, plastik vb.)	1	25	1	25	2	50

Mutfak dolap kapaklarında akrilik kapak, Yongalam/MDFlam kapak, highgloss kapak ve laminat kapak kullanan kullanıcıların çoğunluğu ayrıca ahşap masif kapak kullanan kullanıcıların yarısından fazlası dolap kapakların mekanik (darbe, aşınma ve çizilmeye vb.) darbelerle karşı dayanıklı olduğu ibaresine katılmaktadırlar. Lake boya kapak kullanan kullanıcıların çoğunluğu ise bu ibareye katılmadıklarını belirtmektedirler (Çizelge 7).

Çizelge 7. Kapak modelin mekanik etkilere dayanıklı olması nedeniyle tercih edilmesi

KapakModeli	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%
Profil Kapak	42	37	28	25	44	39
Yongalam/MDFlam Kapak	30	22	16	12	90	66
Membran Kapak	7	16	16	36	21	48
Ahşap Kaplama Kapak	23	46	5	10	22	44
Lake BoyaKapak	26	60	5	12	12	28
Laminat Kapak	8	31	3	12	15	58
High Gloss Kapak	18	31	4	7	37	63
Ahşap Masif Kapak	7	30	4	17	12	52
Akrilik Kapak	3	8	5	14	28	78
Diğer (cam, plastik vb.)	4	22	10	56	4	22

Akrilik kapak, Yongalam/MDFlam kapak, highgloss kapak, laminat kapak ve ahşap masif kapak kullananların yarısından fazlası “dolap kapak modelim mekanik etkilere karşı dayanıklı bir malzemedir” ibaresine katılmaktadırlar. Lake boya kapak kullanan kullanıcıların ise yarısından fazlasının belirtilen ibareye katılmadıkları görülmektedir (Çizelge 8).

Çizelge 8. Kapak modelin fiziksel etkilere karşı dayanıklı olması nedeniyle tercih edilmesi

KapakModeli	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%
Profil Kapak	51	47	13	12	44	41
Yongalam/MDFlam Kapak	36	23	35	22	87	55
Membran Kapak	7	17	13	32	21	51
Ahşap Kaplama Kapak	27	41	11	17	28	42
Lake BoyaKapak	26	55	4	9	17	36
Laminat Kapak	9	30	4	13	17	57
High Gloss Kapak	16	24	16	24	34	52
Ahşap Masif Kapak	9	43	1	5	11	52
Akrilik Kapak	4	11	9	24	25	66
Diğer (cam, plastik vb.)	5	38	3	23	5	38

4. Tartışma

İnsanların günlük yaşamında en çok zaman harcadığı mekânlardan biri olan mutfak, kullanıcının psikolojik ve fizyolojik her türlü ihtiyacını karşılayabilecek niteliklere sahip olarak donatılması gerekmektedir. Kişilerin mutfak dolap kapakları ile ilgili tercihlerini ortaya koymak amacıyla yapılan bu çalışma sonucunda, katılımcıların en çok Yongalam/MDFlam kapak, profil kapak, highgloss kapak ve ahşap kaplama kapak modellerini, en az ise ahşap masif kapak, laminat kapak, membran kapak, akrilik kapak, lake boya kapak ve diğer (cam, plastik vb.) kapak modellerini tercih ettikleri görülmektedir. Elde edilen bu sonuç yapılan benzer çalışmalarda da tespit edilmiştir. Nitekim Atılğan ve ark., (2012) tarafından yapılan araştırmaya göre kullanıcıların büyük bir çoğunluğunun; Yongalam/MDFlam, Profil ve Membran kapak modellerini kullandıkları görülmektedir.

Kullanıcıların aylık gelirine göre mutfak dolap kapak modeli kullanımına bakıldığında, toplam aylık geliri 1300 TL'den az olan kullanıcıların profil kapak; aylık geliri 1301-2000 TL olan kullanıcıların laminat kapak; aylık geliri 2001-2700 TL olan kullanıcıların akrilik kapak; 2701-3400 TL olan kullanıcıların; ahşap masif kapak; aylık geliri 3401 TL'den fazla olan kullanıcıların ise lake boya kapak modelini en çok kullandıkları görülmektedir. Elde edilen bu sonuçlar Atılğan ve arkadaşlarının (2012) yaptıkları çalışmadan elde ettikleri bulgularla paralellik göstermektedir. Kullanıcıların gelir düzeyi arttıkça ekonomik değeri yüksek olan kapak modelleri kullandıkları görülmektedir. Gelir düzeyinin kapak modeli seçiminde etkili bir faktör olduğu söylenebilir.

Konut yaşına göre mutfak dolap kapak modeli kullanımına bakıldığında, konut yaşı 0-5 yıl olan konutlarda kullanıcıların en çok akrilik kapak ve highgloss modellerini, 5-10 yılları arasında olan konutlarda kullanıcıların diğer kapak (cam, plastik kapak vb.) modelini, konut yaşı 10-15 yıl olan konutlarda kullanıcıların membran kapak modelini, konut yaşı 15 yıl üstü

olan konutlarda kullanıcıların ise ahşap kaplama kapak ve Yongalam/MDFlam kapak modellerini en çok kullandıkları görülmektedir. Konut yaşı artıkça/azaldıkça tercih edilen kapak modelinin değiştiği görülmektedir. Kullanılan kapak modellerinin değişiklik göstermesi teknolojinin etkisi ile endüstriyel nitelikte malzemelerden özellikleri iyileştirilmiş kapak modellerin üretilmesi sonucu olduğu düşünülebilir.

Kullanıcıların mutfak kapak modellerini tercih etme sebepleri ile ilgili olarak yapılan çalışmada, kapak modellerinden Yongalam/MDFlam kapak, ahşap masif ve lake boya kapak modelini ekonomik olması; Yongalam/MDFlam kapak, ahşap masif kapak, membran ve highgloss kapak modelini mekanik (darbe, aşınma ve çizilmeye vb.) etkilere karşı dayanıklı olması; akrilik kapak, membran kapak, laminat kapak, Yongalam/MDFlam ve highgloss kapak modelini fiziksel (su alma, rutubet, sıcaklığa vb.) etkilere karşı dayanıklı olması nedeniyle tercih ettikleri görülmektedir. Yapılan bu çalışmanın sonuçları Yıldırım'ın (1999) yaptığı bir araştırmada; kullanıcıların büyük bir bölümü konut mutfak dolap kapaklarında sentetik reçine esaslı laminat kapak modeli tercih ettiklerini, tercih edilmesinin sebebi ise; aşınma, çizilme, çarpma gibi mekanik etkilere, kola, limon, sirke asidi gibi ev içi kimyasallara, sıcak/soğuk su, rutubet ve güneşin bozucu etkilerine karşı dayanıklı olduğunu bildirdiği çalışmanın sonucu ile benzerlik göstermektedir.

5. Sonuç ve Öneriler

Yapılan çalışma da kullanıcıların büyük bir çoğunluğunun mutfak dolabı kapak modellerinden Profil, Yongalam/MDFlam ve Membran kapak modellerini kullandıkları görülmektedir. Çalışmanın sonucunda farklı demografik yapı ve tercih sebebine bağlı olarak bilim ve sanayi arakesitinde daha ekonomik, estetik, dayanıklılık bakımından daha uzun ömürlü olan ürünlerin üretilmesi hem ülke ekonomisine hem de mobilya endüstrisine katkı sağlayacağı söylenebilir. Ergonomik mutfaklar için, kullanıcı refah düzeyi dikkate alınmalı, istek ve memnuniyetleri doğrultusunda tasarım yapılmalıdır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, kullanıcı memnuniyetini arttırmak için ihtiyaca yönelik, özgün tasarımlar sunulmalıdır.

Sonuç olarak; konut mutfağında kullanılan mutfak dolap kapak malzemelerine yönelik kullanıcı tercihleri üzerine yapılan bu araştırmanın sonuçları hem araştırmacılar için hemde üreticilerin müşteri memnuniyetini sağlamak ve aynı zamanda nitelikli tüketici kitlesi oluşturmak için yardımcı ve yönlendirici nitelikte bir çalışma olacağı düşünülmektedir. Bu çalışma zaman ve ekonomik kısıtlar nedeniyle küçük bir örneklem grubu üzerinde yapılmış

olmakla birlikte bundan sonra benzer nitelikte yapılacak çalışmalara yön vermek açısından ilgili literatüre zenginlik kazanacağı düşünülmektedir.

Kaynaklar

- Anonim. 2017a <http://www.yavuzhirdavat.com.tr/bilgidetay.php?bilgiid=4>
- Anonim. 2017b <http://www.mutfaktadilat.com/?pnum=43&pt=Mutfak+Kapak+Alternatif>
- Anonim. 2017c <http://doorka.com.tr/akrilik-membran-kapak-nedir.html>
- Anonim. 2017d <http://www.guresenmobilya.com/dolap-ozellikleri-malzemesi/>
- Anonim. 2017e http://www.incihsap.com/?title=mdf_ahsap_mutfak_dolap_kapagi&m
- Anonim. 2017f <http://bakismobilya.com/high-gloss-mu-acrylic-mi/>
- Anonim. 2017g <https://doorkakapak.wordpress.com/>
- Atılğan A., Kayahan K., Bayraktar D.K., Ersen N. 2012. Konut mutfak dolaplarında tercih edilen kapak modelleri: Artvin ili örneği. Artvin Çoruh Üniversitesi, *Orman Fakültesi Dergisi*. 13 (1):158-169.
- Balikhani M. 2005. Üst sosyo-ekonomik düzey ailelerin konutlarında mutfak tasarımı ve donatı elemanı ilişkileri. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Efendioğlu S. 2001. Geçmişten günümüze konutta mutfak kavramı: Açık mutfak. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Ersoy E. 2014. Mutfak mobilyası sektöründe üretici odaklı mevcut durum analizi ve ürün grubu hakkında modüler bir sistem önerisi. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Gönen E. 1990. Mutfak çalışma merkezlerinde optimum yüksekliği ve antropometrik ölçüm ilişkisi üzerine ergonomik bir araştırma. MPM Yayınları, Yayın No: 408/94, Ankara.
- Gür Ö.Ş., Geçkin Ş. 1996. Konutta mekân standartları. *Yapı Dergisi*. 179: 75-82
- Gürbüz A., Doğan M., 2013. Kullanıcıların markaya duyduğu güven ve marka bağlılığı ilişkisi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*. 9 (19): 239-258.
- Gürleyen L. 2005. Kutu mobilya ve masif sandalye üretiminde fabrika planlama sorunları ve çözüm önerileri. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- İlçe A.C. 2001. Konut mutfağı fiziksel çevre düzenlenmesinde alan boyutu ve birey sosyo-kültürel yapısının mutfak mobilyası tasarımına etkileri. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- İmamoğlu V. 1988. Ankara'da alt sosyo-ekonomik düzey ailelerinin konutları ve yaşam biçimleri. *ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi*. 8 (1): 45-57.
- Karaman A., Tankut A.N., Yıldırım M.N. 2016. Uşak ili Banaz ilçesinde konut mutfağında kullanılan tezgâh malzemelerine yönelik kullanıcı tercihleri üzerine bir araştırma. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 6(2): 396-412.
- Kalınkara V. 1990. Yaşlı kadınlarda antropometrik veri-mutfak donanımı ilişkisi üzerine bir araştırma. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Keskin H.D., Yıldız S. 2010. Kullanıcıların marka tercihinde etkili olan faktörler ile marka imajının marka değeri üzerindeki etkileri: Trabzon örneği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 27: 239-254.
- Phipps Ü. 1996. Konut mutfaklarında modüler elemanların esnek ve değiştirilebilir kullanımı. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sözer S. 1990. Konut mutfaklarında söz konusu eylemler, bu eylemlere yönelik kullanıcı gereksinimleri ve iç donatım elemanları. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Tavşan F., Küçük P. 2013. Mutfak mekânındaki sabit donatı yüzeylerinde kullanılan malzemelerin tespiti: Trabzon örneği.6. Ulusal Yapı Malzemeleri Kongresi, İstanbul.
- Yeşilkavak F. 2007. Apartman Konut mutfaklarında iç mekân tasarımının kullanıcı memnuniyetine etkileri. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Yıldırım K. 1999. Konut mutfaklarının mekân ve donatı organizasyonunda ergonomik yaklaşım. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Zorlu T. 1996. Trabzon kent ölçeğinde kullanıcı gereksinmelerine bağlı olarak mutfak mekânı ve tipleri üzerine bir araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.